

Dr. sci., dipl. biol. Mladen R A C (Institut R. Bošković, Laboratorij za biocenotiku, Zagreb)
i Dipl. ing. Stipan BUDIMIR (Izdavačka kuća "Pisanni Nikkal", Zagreb)

ANTROPOGENETSKI I AGROBIOLOŠKI PRIRODOZNASTVENI DOKAZI STVARNOG PODRIJETLA HRVATA

(Anthropogenic and agrobiological scientific arguments of the physical origin of Croats)

U V O D: Dok se etničko ime, jezik i etnokultura mogu izabrati, promijeniti i prenesti na druge, naš fizički antropotip i biogenetsko naslijeđe su i danas, uz svu razvijenu genetiku još uvijek uglavnom nezamjenjivi i obvezatno naslijedni, pa u tom nema ideološkog izbora niti slobodne izmjene. Biološko naslijeđe antropotipa u objektivnoj znanstvenoj etnogenezi se dokazuje slično kao i očinstvo djece u sudskoj medicini, pa se zato teško može odbaciti ili izbjeći nekakvim ideopolitičkim smicalicama. Zato npr. američki crnci nikako ne mogu biti anglosaksonskog podrijetla, ali je slične ideološke gluposti bilo moguće nametnuti baš Hrvatima u Jugoslaviji.

1. GEOKLIMATSKI PREDUVJETI etnogeneze. Klima Europe bila je razmjerno stabilna tek od srednjega vijeka pa do sredine našeg stoljeća (sada više nije), a prije toga su bile jače oscilacije suhih i vrućih, pa hladnih i vlažnih doba. I obalne granice kopna i mora kao današnje tek su od brončanog doba, a dotada su neki otoci (npr. jadranski) bili dio kopna, a mnoge su nizine npr. dio Kazahstana i sjeverno Predkavkazje bili pod morem Paratetis. Još prije 12000 - 9000 god. su brojne planine i sjever Europe bili pod ledom, jer su sjeverni pol i Arktik ležali oko Islanda, a ne kao danas (Thenius 1977, Ushakov 1985). Kroz ledena doba do prije 9000 god., klima je bila istodobno hladna i sušna s golim stepama i prostranim polupustinjama, dok su Portugal, istočni Jadran, sjeverna Turska i sjeverni Iran tada bili plodnije oaze zbog dovoljno vlage i topline sa šumama i najpovoljniji za život. Sjevernije od toga bile su hladne tundre niskih mahovina i lišajeva, a južnije u subtropima jednako nepovoljne suhe pustinje. S toplinom nakon oledbe životni se prostor proširio novim šumama i travnjacima, ali je nova zapreka nastala otapanjem masa leda čije su poplavne vode povećale i spojile Crno, Azovsko, Kaspijsko i Aralsko more u nutarnje izduženo jezero Paratetis, što je tada otežavalo selidbe smjerom sjever -jug. Tek prije 8500 god. ovo se more smanjilo i opet raspalo na manje bazene zbog suhe i vruće klime, ali su nakon toga nastale tamo neplodne pješčane pustinje (Sahara, Arabija, Turkestan itd.) nepovoljne za život, što je tamošnja plemena natjeralo na preselidbu u okolne plodnije krajeve. Sigurno su tada i naši najraniji pretci morali potražili druge bolje zemlje za život, jer u protivnom niti nas danas ne bi bilo.

2. PREDHISTORIJSKI RAZVITAK eurazijskog čovjeka. Oskudna znanja o ranome prirodnom razvitku čovjeka zadnjih par desetljeća su dopunjena u pregledniju sliku o nastajanju antropoloških etnogrupa u Euraziji (Wandermerh 1988, Alazawa 1993, Bernhard 1993, Jelinek 1993). Približan postglacijalni razvoj glavnih antroposkupina po današnjem bi znanju bio ovaj. Najprije su u Euraziji podkraj kasne oledbe bile tri glavne rase: na istoku *žuti kosooki mongoloidi*, pa u sredini bijeli *europoidi*, a zapadnije u Europi stari *kromanjonci* (= kavkaski antropotip). Tada još većina prapučanstva Eurazije govori sličnim i oskudnim, primitivnim nostratičkim prajezikom. Potkraj oledbe, od XII. tisućljeća životni su uvjeti već nešto bolji i europoidi se raseljuju pa u sjeveru Afriku prelazi njihova semitoamitska podgrupa s afroazijskim prajezikom, a na Balkanu i u prednjoj Aziji indoeuropska je podgrupa s pripadnim prajezikom, te u Maloj Aziji do Kavkaza treća, hetoanatska podgrupa europoida.

Nakon otapanja i nestanka leda i potom presušenja mora Paratetis, od VI. tis. i ove se podgrupe dalje sele i razdvajaju najvjerojatnije ovako: Afroazijci se tada dijele na *Prasemite* u jugozapadnoj Aziji (Sirija - Arabija) i *Prahamite* na sjeveru Afrike, a na istočnom rogu Afrike miješanjem s tamnijim južnim negroidima nastaju polucrni *Afrokušiti*. Dotle se indoeuropejci dijele na keltske *Pranordijce* s ranoeuropskim prajezikom u Europi i azijske *Protoarijce* s ranoarijskim prajezikom u prednoj Aziji. Najstariji su pretci Protoarijaca uglavnom živjeli uz staro more Paratetis u sadanjem Kazakstanu, a najviše u plodnoj aralskoj ravnici kod današnje delte Amudarja. S nastupom pojčane suše i vrućine tu do IV. tisućljeća nastaju turanske pustinje Kysil-Kum i Kara-Kum (Crveni i Crni pijesci), pa se oni raseljuju: zapadnoarijski Prairanci idu uz Kaspijsko more do rijeke Artek u Turkmeniji gdje stvaraju kulturu *Namazga*, a indovedski Istočnoarijci odlaze kroz doline Amudarja i Sirdarja prema Indiji. Dotle Prasumerani do 35. st. p.n.e. sele iz središnje Azije na jug u Mezopotamiju.

3. RAZVITAK RANOARIJACA. Najnovija satelitska arheosnimanja i nedavni arheonalazi u indijskoj pustinji Thar i susjednom podmorju izpod Bombaya iz devedesetih godina (RAJARAM i FAWLEY 1995, OZEMAN i AGRAWAL 1997 itd.), sve jasnije potvrđuju da su iztočni Indoarijci stigli u sjeverozapadnu Indiju i Pakistan puno ranije, barem u IV. tisućljeću. Naime pod pješčanim dinama te pustinje sada je jasno snimljeno i potvrđeno bivše korito ogromne rijeke Saraswati poput Amazonke, koje je prema ušću kod Bombaya bilo široko čak oko 7 km, a duž njenih obala u nekoć plodnoj ravnici danas leži pod pijeskom zatrpan cijeli niz pradavnih gradova datiranih od god. 3750 - 1800 p.n.e., još puno starijih od indske civilizacije Harappa i istodobnih s najranijom sumeranskom pracivilizacijom. Medjutim je najveća iznenadjenja donijelo nedavno dešifriranje pripadnih ranoarijskih pratekstova bliskih indskom pismu: oni su svoju zemlju (današnji Thar) nazivali *Aryane Veyah* (= Arijska domovina, tj. slično kao Arian Vaejo potom u Avesti), a svoj narod i prajezik su prozvali **SARASWATI**, koji je tamo zapisan šezdesetak puta. Ovaj je nastariji ranoarijski prajezik Saraswati vrlo blizak kasnijem *indovedskom i mitanoarijskom* jeziku, dok mu je u Europi leksički razmjerno nabliži, čak i po svom imenu naš arhaični pradijalekt *Veyska Zayk (scakavska ykavica)* iz nutarnjih brdskih sela na otoku Krku.

Nakon 18. st. p.n.e., ova je matična arijska rijeka postupno presušila nakon otapanja i nestanka većine prostranih pleistocenskih ledenjaka na Himalaji odakle je izvimala. Odonda se duž nje proširila pustinja, a okolni su Ranoarijci pod imenom *Harahwaiti* (kasnije Harauwati) većinom odselili na sjeverozapad u više i vlažnije gorje Afganistana i Pakistana, pa još zapadnije kao *Mitanni* (kasniji Matani) preko Irana sve do gornje Mezopotamije i oni u prednju Aziju donose iztočne svjetonazore i tradicije sa simbolikom boja, konjogojstva itd. Do 12. st. p.n.e. u novoj selidbi iz kaspijske grane zapadnih Arijevaca nadolaze sa sjevera spomenuti Prairanci i svojim zaposjedanjem Irana ovi tada razdvajaju zapadne ranoarijske Mitance od izočnih indovedskih Harauwata sa sličnom pracivilizacijom (BURROW 1973). Najzapadniji ogranak ovih Indoarijaca su bile antičke etnogrube *Sindhi, Maeoti i Horoathi* na obalama Azova. Tako već nastaje antropološki mozaik iz kojega slijede prapovijesne civilizacije Starog iztoka, kao preduvjet za razvitak ranih Prahrvata i njima srodnih, ishodišnih etnoskupina.

4. DINAROIDI i drugi naši antropotipovi. Biogenetska je važnost antroposomatskog tipa u etnogenezi jedan od najboljih pokazatelja ranog podrijetla, jer pokazuje učestalost pradavnih spolnih veza među narodima u prostoru i vremenu. Dok se etnokultura, jezik, pa katkad čak i narodno ime mogu posuditi i prenositi, antropogenetski tip je nezamjenjiv i nasljedan. Zato se sličnim metodama sudske medicine kao i pri dokazivanju očinstva, biogenetskom analizom antropotipa donosi zadnja etnogenetska "presuda" o općenarodnom

očinstvu, tj. o podrijetlu većinskog dijela naroda (Alazawa 1993, Jelinek 1993). Prosječni dominantni antropotip u većini tj. preko 3/4 Hrvata (i Bosanaca) jesu *Dinaroidi ili dinarski antropotip*, za koji je specifična ostraga plosnato-zaravnjena lubanja, pa smeđe oči i kosa, izrazito vitak stas i neki drugi detalji teže uočljivi za laike. Ovaj naš antropotip obuhvaća ogromnu većinu pučanstva od južne Slovenije kroz srednju i južnu Hrvatsku, Bosnu i Hercegovinu do Boke Kotorske. S manjinskim udjelom i prijelaznim mješavinama doseže na jug do sjeverne Grčke, na zapadu do Koruške i na sjeveru do Slovačke, a drugdje u Europi je razmjerno rijedak u naših novijih doseljenika po gradovima. Druga, još veća koncentracija ovakvih izazitih dinaraca poput naših, nalazi se izvan Europe u prednjoj Aziji gdje isti taj naš dinarski antropotip izrazito dominira u većine Kurda, Nahičevaca i nešto manje u Armenaca, a kao manjine s prijelazima širi se od Sirije do Čečenije i Dagestana na istočnom Kavkazu. Treće i rastrgano manjinsko područje rjedjih i miješanih Dinaroida je u srednjoj Aziji, od Fergane do Kašmira i Afganistana.

Izim drugih raširenih i nespecifičnih europskih antropotipova što prelaze i u Hrvatsku, u nas se kao manjine još nalaze i dva posebna, za Europu rijetka i ograničena antropotipa. Jedno je *epirotski antropotip Borreby* starijeg kromanjanskog podrijetla, koji pripada predhistorijskom prapučanstvu Balkana pa je u jugoistočnoj Europi uglavnom značajan za balkanske Vlahu tj. u nas najviše za ijekavske pravoslavce u Bosni, Crnoj Gori, Sandjaku, Kosovu, Albaniji i dalje kroz središnji Balkan u Malu Aziju, gdje je dijelom bio značajan i za prapovijestne Hetite. Odlikuje se doduše višim rastom (kao i naši dinarci), ali ovi imaju glomazno i široko tijelo, veliku okruglu glavu, kukasto-zavijeni nos i rudlavo-kovrčastu kosu. Asimilacijom tih Vlaha ušao je među Crnogorce i dio Srba, pa ga zato oni od J. Cvijića lažno propagiraju kao tzv. "srpske Dinarce". To su zapravo *serboidni pseudoinarci* za političko-ekspanzivne namjene velike Srbije prema zapadu, koji nemaju veze s našim i azijskim pravim Dinaroidima već standardiziranim u međunarodnoj znanosti. Treći je rjedji u nas *orientalni sumeroidni antropotip*, uglavom nepoznat drugdje u Europi. U nas on kao manjina s prijelazima pridolazi naročito među sjevernim kajkavcima u Podravini i najviše u Hrvatskom zagorju, a inače se nalazi na Bliskom iztoku najviše u Mezopotamiji, gdje je bio posebno značajan i za pradavne Sumerane. Ovi naši posebni antropotipovi prirodnoznanstveno potvrđuju orientalne biogenetske veze u većine Hrvata s jugozapadnom Azijom, a ne sa zakarpatskim Slavenima, unatoč danas sličnom jeziku.

5. ARHAIČNE STOČNE RASE. U hrvatsko-dinarskom prostoru uzgaja se više starinskih rasa stoke, rjedjih ili nepoznatih drugdje u Europi, koje upućuju na pradavne selidbe pripadnih stočara. Među njima je sitno bosansko govedo domaćega balkanskog podrijetla, a čupava ovca pramenka s grubom i dugom vunom, pa crnosmedja i dugoroga balkanska koza, raširene su po Balkanu i Maloj Aziji. Poznate su od antike u Hetita i Ilira, a u jugozapadnoj su im Aziji i pretci, divlja koza (*Capra aegagrus*) i argali-ovca (*Ovis ammon*), što sve upućuje na pradavne selidbe azijskih stočara na Balkan. Slično to pokazuju i hrvatski nazivi životinja bliski ranoarijskima: naša je koza najbliža mitanskoj *kozala* (i doslovno Kozala u gradu Rijeci), a čakavski tovar (magarac) na Jadranu odgovara staroperzijskom *tavar*, staročakavski tušćaan (= zec) u Kvarneru je najbliže perz. *tušhan* ... itd.

Prvorazredni biopokazatelj našeg podrijetla je naš mali i otporni, brdski konjić - tzv. *bušak*, s prugastim nogama i ledjima, debelom glavom i uzdignutom grivom (usp. 7). U čistom i tipičnom obliku najčešći je u Hercegovini i Dalmaciji (na otoku Krku je nedavno izumro), a inače ga ima križanog u prijelaznim oblicima s europskim konjima i drugdje kod nas u Liki, Bosni, Crnoj Gori, a inače ga nema u ostaloj Europi. Isti takav tip konja čest je i raširen u srednjoj Aziji, a napose oko gorja Tyen - Shan gdje živi i njegov divlji predak - prževalski konj

(*Equus przewalski*), dok ostali europski konji potječu od drugačijeg tipa, izumlog ruskog tarpana (*Eq. gmelini*). Vrlo slični starohrvatski bušaki dobro se vide na antičkim reljefima s kočijama urartskih careva u Zakavkazju iz 9.- 7. st. pr. Kr., a još su jasniji na egipatskim reljefima iz 18. dinastije, kamo stižu kao miraz uz mitanske princeze udane za egipatske faraone u II. tisućljeću pr. Kr. Sve to pokazuje da je naš bušak kao jedna od prvih rasa konja, već odavna pripitomljen u srednjoj Aziji i da su vjerojatno baš na njegovim ledjima naši pretci prejahali svoje višemilenijske selidbe sve do Jadrana, pa bez tih naših bušaka možda više ne bi bilo ni današnjih Hrvata, koji su na ove prostore stigli kao pradavni konjanički narod s vlastitim i posebnim tipom konja.

6. STARI BILJNI KULTIVARI su još bolji pokazatelji selidbe, jer se teže raznose negoli pokretna stoka (Bassermann 1953). Duž istočnog Jadrana rastu dvije posebne stare sorte kupusa, tzv. brokvina (*Brassica dalmatica*) i kapuc (*Br. liburnica*), kojih divlji pretci rastu samo na datmatinskim otocima (*Br. cazzae* i *Br. botteri*) pa su one tu izvorno domaće naslijedje od antičkih Ilira ili još starijih Pelašta. Dok su naše kontinentalne sorte bijelog groždja i primorske crne sorte keltsko-romanskog podrijetla iz europske divlje loze (*Vitis sylvestris*), dotle uz Jadran u Dalmaciji i na otocima raste nekoliko posebnih sorta primorskog bijeloga groždja koji ne potječu od spomenute europske loze, jer im divlji pretci rastu od Kavkaza do Fergane: *Vitis hyrcana*, *V. hissarica*, *V. trichophylla*, *V. subacerifolia* itd. Istosmjerno prema Starom iztoku upućuju i naši domaći nazivi, pa su na Starom iztoku prapovijestni Mitani kao i mi lozu baš nazivali "trš" poput današnjeg kajkavskog i čakavskog trs, a njihovi su vinogradi na mitanskom "tršât" (= *Trsat u Rijeci, taršaat na Krku*) bili isto tako na brdskim padinama s kamenim suhozidom, poput naših jadranskih gromača s trsjem.

Takodjer u Dalmaciji, Hercegovini i Crnoj Gori raste i stari domaći tip velezrne pšenice visoka rasta (kao kukuruz) koja pripada azijskoj vrsti *Triticum urartum*, inače nepoznate u Europi, a ista takva pšenica zajedno sa svojim divljim pretkom raste samo još u Zakavkazju i Kurdistanu, gdje je inače poznata iz antičkih urartskih skladišta. I tu je istosmjerni paralelizam naziva kao i u loze, jer su još prapovijestni Mitani pšenicu zvali *dzitu* i kasnije Urarti *dzeto*, pa i u nas slično žito u užemu smislu znači pšenicu. U ranoj Mezopotamiji iz III. tisućljeća se žito općenito nazivalo "*kurušda*" i zatim u mitanskoj Siriji iz II. tis. *kurustu*, slično kao i naša zagorska *kuruz*. Nadalje je u ranoj Mezopotamiji divlja višnja bila u Mitanaca "*šennuru*", a i danas se divlja višnja (*Cerasus cupaniana*) u Kvarneru zove "*šenuda*", a čakavska je pitoma "maraška" slična kao na mitanskom *marah* (višnja je inače noviji turcizam). Naša je naranča slična indovedskoj *narang*, a čakavsko dubje ili dubac (= hrast) odgovara mitanskom *daluba* ... itd. Izvorne europske sorte su na hrvatsko-dinarskom prostoru rjedje i većinom ograničene na sjeverozapadu u Istri, Sloveniji, Žumberku i Hrvatskom zagorju, dok su ostalo u nas većinom moderni i rašireni agrotehnički križanci novijeg podrijetla bez nekog povijestnog značenja.

ZAKLJUČAK. Većina se Hrvata po biološkom antropotipu, kao i po starim agrarnim sortama i stoki, uglavnom razlikuje od ostalih Slavena. Nabrojani nasljedni antropotipovi, pa naše agrarne i stočarske veze, istosmjerno upućuju na traženje ranijih, predslavenskih predaka Hrvata u jugozapadnoj Aziji, što znači da su sadanji slavizirani jezik Hrvati najvjerojatnije tek naknadno preuzeli od drugih slavenskih susjeda. Zato je stvarni biološki iskon Hrvata morala biti neka dinaroidna antroposkupina iz prednje Azije, gdje su po tome Hrvatima antropogenetski najbliži Kurdi, Armenci i neki manji srednjoazijski narodi, pa po svemu možemo biti samo ideopolitički Slaveni na papiru. Po novijim osteološkim analizama kostura (Ž. Mikić, I. Mužić, A. Bauer et al.), naša sredovječna grobišta ne pokazuju neki veći priliv sa sjevera niti slavenske promjene antropotipa, pa tzv. velika seoba Slavena barem glede Hrvatske

uglavnom izgleda kao nepostojeća kombinacija na papiru. Slično je tako i novije naklapanje o nekakvom tobože avarskom podrijetlu Hrvata samo infantilna besmislica biološki vrlo neobrazovanih slavista, jer bi u protivnom po Hrvatskoj morali hodati barem poneki žutikosooki Hrvati koji još nisu nadjeni. Tone slavističkih papira o nekakvim avarskim ili slavenskim Hrvatima tomu nisu nikakav protuargument, jer je općepoznato da papir strpljivo podnosi sve napisano. Prema tomu su slavističke tlapnje jugoistoričara o navodnom avaro-slavenskom podrijetlu većine Hrvata tek ideopolitička magla za neupućene bez prirodoznanstvenog pokrića, pa je to ustvari proizvod ekonomsko-strateških interesa u svijetu pod pseudoznanstvenim plaštom medijske propagande zbog stvaranja i daljeg održanja Jugoslavije.

GLAVNA LITERATURA

- ALAZAWA, T. 1993: *Evolution and dispersal of the modern Humans in Asia*. Univ. Museum, Tokyo.
- BASSERMANN, J. F. 1953: *Die Geschichte des Weinbaues*, Bd. I.-III., Frankfurt am Main.
- BERNHARD, W. 1993: Rassengeschichte des Nahen Ostens. *Rassengeschichte* Bd. 13, München.
- BURROW, Th. 1973: The Proto - Indoaryans. *Journal of Royal Asiatic Society*, 123 - 140.
- JELINEK, A. 1993: *Chronology of Homo sapiens in southwestern Asia*. Univ. Museum, Tokyo.
- MARKS, A. 1993: *Pleistocene archaeology and man origins in Levant areas*. Univ. Museum, Tokyo.
- OZEMAN C., AGRAWAL D.J. 1997: *History of the ancient Aryans*. Internet (Aryans), 38 p.
- RAJARAM N.S., FAWLEY D. 1995: *Vedic Aryans and the origin of civilization*. World Heritage Press.
- SILVER, C. 1989: *Horses of the World*. Equinox Press, 2nd ed. 233 P., Oxford.
- THENIUS, E. 1977: *Meere und Länder im Zeitenwechsel (Palaeogeographie)*. Springer, 202 p. Berlin.
- USHAKOV, S. A. et al. 1985: *Continental drift and Earth Climates*. Mysl, 207 p., Moskva.
- VINOGRADOV, A. et al. 1986: *Drevnie naselenie Amudarji (Arheo-antropologija)*. Nauka, 200p. Moskva.
- WANDERMERSH, B. et al. 1988: Evolution biologique et culturelle du Lévant. *Paléorient*. 14.

S A Ž E T A K (Summary)

Dok se etničko ime, jezik i etnokultura mogu izabrati, promijeniti i prenijeti na druge, biogenetski antropotip i fizičko naslijeđe su i danas, uz razvijenu genetiku još uvijek uglavnom nezamjenjivi i obvezatno naslijedni, pa tu nema ideološkog izbora ni slobodne zamjene. Biološko naslijeđe antropotipa u objektivnoj znanstvenoj etnognezi dokazuje se slično kao i očinstvo djece u sudskoj medicini, pa se teško može odbaciti ili izbjeći nekim ideopolitičkim smicalicama. Zato npr. američki crnci nikako ne mogu biti anglosaksonskog podrijetla, ali je slične ideološke gluposti bilo moguće

nametnuti Hrvatima u Jugoslaviji. Novije naklapanje o nekom "avarskom" podrijetlu Hrvata je infantilna besmislica biološki neobrazovanih slavista, jer bi tada u nas trebali hodati barem poneki žuti-kosooki Hrvati koji još nisu otkriveni. Slična je antropološka besmislica ideologiziranih slavista i njihovo ponavljanje o navodno slavenskom podrijetlu većine Hrvata, jer preko 3/4 stvarnih Hrvata po biofizičkom antropotipu nemaju nasljedne veze s ostalim Slavenima, pa mogu biti samo ideopolitički Slaveni na papiru. Ogromna većina Hrvata, naročito središnjih i južnih su po nasljednom **dinarskom antropotipu** izrazito najbliži Kurdima, Armencima i Afganistancima, a tek neznatni dio sjevernih Hrvata npr. u Slavoniji antropološki odgovaraju inim Slavenima, pa zato nisu nikakav protuargument tone slavističkog papira koji strpljivo podnosi sve napisano. Na sjeveru najviše u Zagorju i Podravini iztiče se i poseban **orientalni sumeroidni antropotip**, inače nepoznat drugdje u Europi nego tek u Mezopotamiji, što upućuje na tamošnje podrijetlo bar dijela ovih kajkavskih Hrvata. Istočnije od Drine, na srednjem Balkanu prevladava drugačiji **epirotski antropotip "Borreby"**, koji je naročito čest u pravoslavnih balkanskih Vlaha i dalje na iztoku do Turske (šire glomazno tijelo, velika okrugla glava, kukasto-zavijen nos, rudlavo-kovrčasta kosa itd.). Dinarski antropotip koji je dominantan u nas kao i u južnom Zakavkazju, ističe se izrazito vitkim rastom i nadasve otraga ravno-sploštenom lubanjom, te drugim za laike manje vidljivim nasljednim detaljima. Po analizama sredovječna grobišta (Ž. Mikić, I. Mužić, A. Bauer et al.) ne pokazuju neki veći antropološki priliv sa sjevera niti vidljive promjene našeg pučanstva, pa su tzv. "velike seobe Slavena", bar glede Hrvatske većinom nepostojeća papirnata kombinacija.

Slični bionasljedni pokazatelji u nas su očiti su još u domaćim stočnim rasama i korisnim sortama uzgojenog bilja što prate određene civilizacije. U današnjih i ranijih Hrvata iz Dalmacije i Hercegovine je vrlo osobit mali i odporan **brdski konjić - bušak** koji nema nasljednih veza s euopskim konjima, nego s orijentalnim azijskim konjem ***Equus przewalski***, što potvrđuje konjaničku kulturu ranih Hrvata koji su na njemu dojahali iz Starog iztoka. Slično je i sa starom vrstom domaće pšenice u Dalmaciji i Hercegovini koja je botanički posve različita od ostale europske pšenice, jer pripada orijentalnoj azijskoj vrsti ***Triticum urartum*** iz južnog Zakavkazja i to potvrđuje da su nju hrvatski seljaci donesli sa Starog iztoka, a ne iz slavenskog Zakarpatja. Takodjer i južne sorte bijelog groždja uz Jadran ne potječu kao drugdje od europske loze (*Vitis sylvestris*), nego iz drugih orijentalno-azijskih vrsta loze. Prema tome su slavističke tlapnje o navodnom slavenskom podrijetlu većine Hrvata tek ideopolitička magla za nepučene bez ikakva prirodnoznanstvenog pokrića, tj. zapravo su proizvod ekonomsko-strateških interesa i dominacije velesila pod pseudoznanstvenim plaštom medijske propagande zbog stvaranja i daljeg održanja Jugoslavije.

* * *